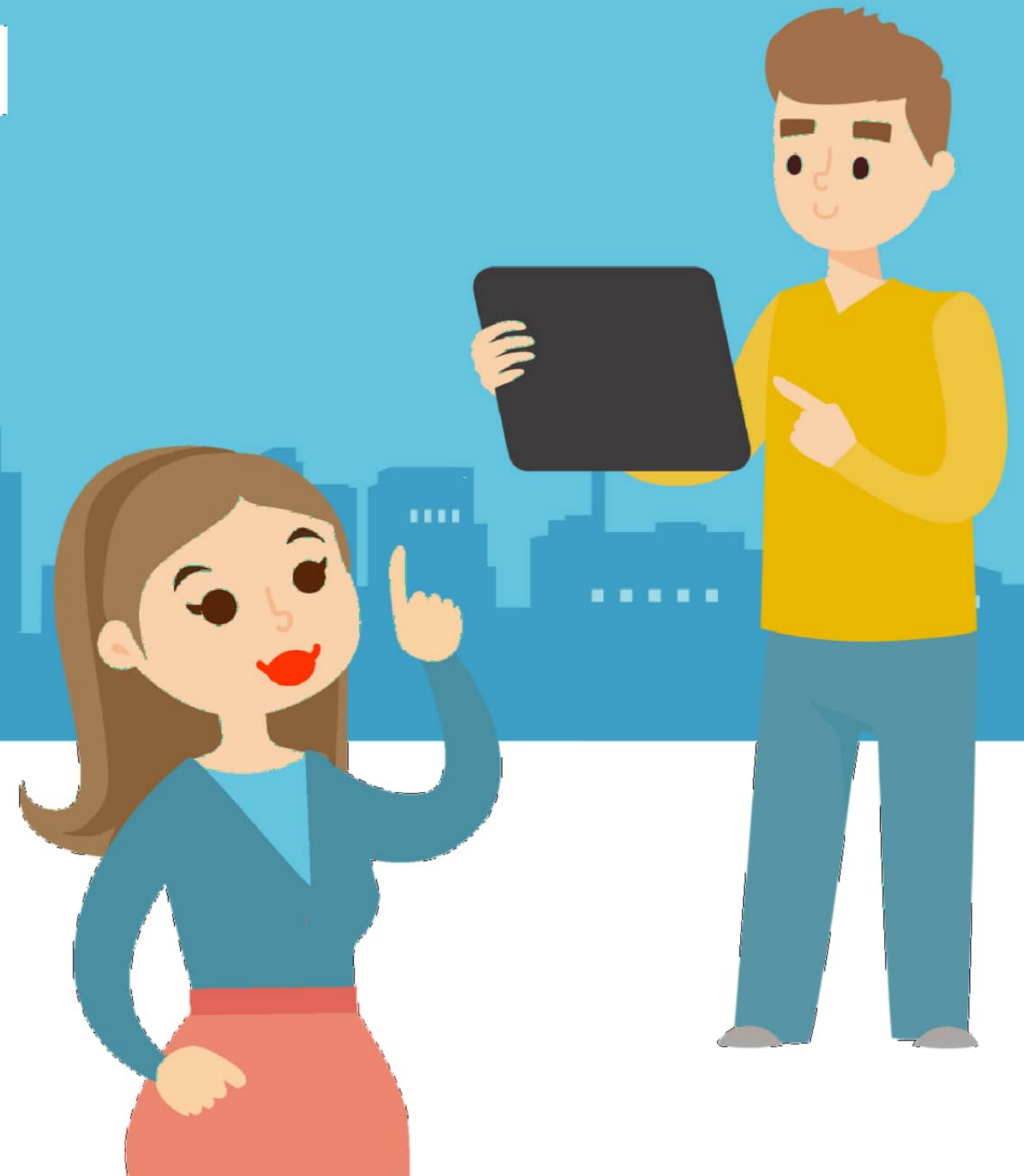

MEIDÄN PIEKSÄMÄKI

**Pieksämäen kansalaispaneelin
budjetti- ja strategiasuosituksset**

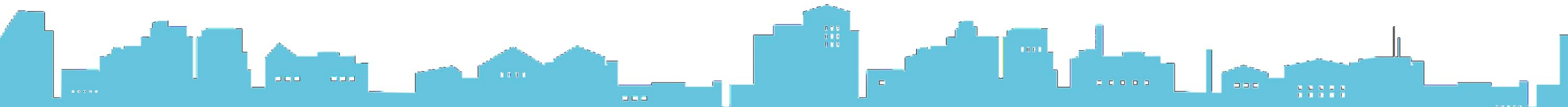

TALOUDEN SUUNNITTELU -KOKEILU

Pieksämäen kaupunki osallistui Sitran rahoittamaan kokeiluun, jossa kehitetään kuntalaisten osallistumista kunnan talouden suunnitteluun syksyllä 2023.

Kaupunginhallitus päätti hakea kokeilukunnaksi toukokuussa, ja kesäkuussa saatiin tieto valinnasta. Pieksämäen lisäksi Sitra valitsi toiseksi kokeilukunnaksi Merikarvian Satakunnasta.

Toimintaa lähti koordinoimaan nuoriso- ja hyvinvointi-koordinaattori Seija Laitinen sekä kuntalaisaktiivit Mervi Lintunen, Hanna Moilanen, Veera Ullah ja Jorma Ylönen.

KOKEILUN TAVOITTEET

Talouden suunnittelu -kokeilu edustaa uudenlaista ajattelua, jossa kuntalaiset nähdään voimavarana kaupunkiorganisaation näkökulmasta. Kokeilun tavoitteet olivat:

- Saada kokemusta ja näyttöä kuntalaisten osallistumisen hyödyllisyydestä kunnan talouden suunnittelussa.
- Luoda konkreettisia ehdotuksia Pieksämäen kaupungin virallisen päätöksenteon tueksi talousarviosuunnitteluun.
- Lisää kuntalaisten ymmärrystä budjettiprosessista ja siihen vaikuttamisen keinoista.
- Syventää keskusteluyhteyttä asukkaiden, päättäjien ja viranhaltijoiden välillä.

KANSALAISPANEELIN KOKOAMINEN

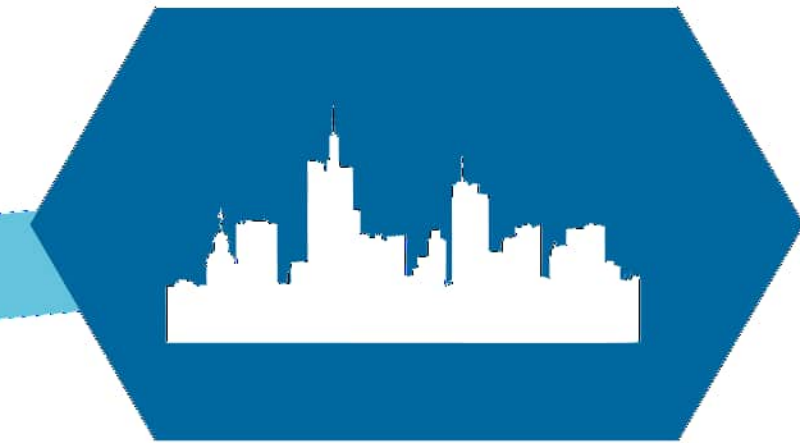
Kansalaispaneeli koottiin tekemällä satunnaisotanta Digi- ja väestötietoviraston väestötietojärjestelmästä.

Kutsu paneeliin lähetettiin yhteensä tuhannelle yli 16-vuotiaalle pieksämäkeläiselle.

Kutsutuista lähes 70 ilmoittautui mukaan työskentelyyn.

Ilmoittautuneiden joukosta **valittiin 20 panelistia** siten, että mukana on eri-ikäisiä ja eri puolilla laajaa Pieksämäkeä asuvia henkilöitä sekä yhtä paljon naisia ja miehiä.

Tavoitteena oli, että paneeli olisi ikäänkuin **Pieksämäki pienoiskoossa**.

KANSALAISPANEELIN TYÖSKENTELY

Toimialajohtajat ja talousjohtaja perehdyttivät panelisteja kaupungin strategiaan, kehittämisohjelmiin ja talousarvioprosessiin.

Toimialakohtaisissa työpajoissa työskenneltiin pienryhmissä ja tunnistettiin, millaisia ratkaisuja kullakin toimialalla voidaan löytää Pieksämäen vahvuuksien kehittämiseksi ja haasteiden ratkaisemiseksi. Lautakuntien ja kaupunginhallituksen puheenjohtajat oli kutsuttu mukaan työskentelyyn.

Kansalaispaneeli valitsi 5 kärkiehdotusta budjettisuositukseksi ja 5 ehdotusta strategiasuositukseksi.

Pieksämäen kokeilun ajoittuminen suhteessa talousarvioprosessiin

* Kuvaus ei kata kunnan talousarvioprosessia kokonaisuudessaan

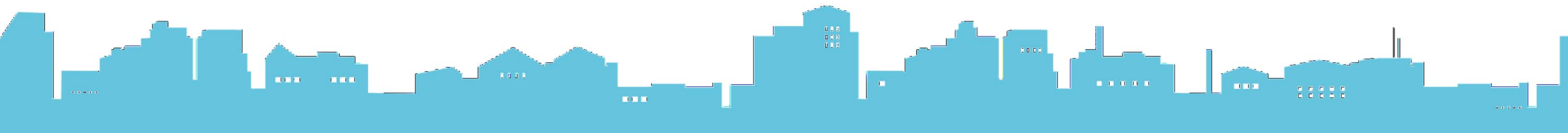
Talousarvioprosessi*	Kokeilun aikataulu				
	Elokuu	Syyskuu	Lokakuu	Marraskuu	Joulukuu
	Kaupunginhallitus antaa talousarvioraamin vastualueille		12.10. Teknisen lautakunnan sekä kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunnan budjettikokoukset 18.10. Opetuslautakunnan budjettikokous	14.11. Valtuuston talousarvio-seminaari	4.12. Kaupunginhallitus käsittelee budjettia 11.12. Kaupunginvaltuusto käsittelee budjettia
	Satunnaisotanta ja kansalaispaneelin muodostaminen	13.9. Paneelin ryhmäytyminen ja perehdytys 19.9. Viranhaltijoiden alustukset: Pieksämäen kaupungin strategiat ja kehittämis-ohjelmat	5.10. Talousjohtajan alustus: Pieksämäen kaupungin talousarviotyö pähkinän-kuoressa 17.10. Kansalaispaneelin 1. työpaja: teknisen lautakunnan vastuualue 18.10. Kansalaispaneelin 2. työpaja: Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunnan vastuualue	24.10. Kansalais-paneelin 3. työpaja: Opetuslautakunnan vastuualue 25.10. Kansalaispaneelin 4. työpaja: Kaupunginhallituksen vastuualue	8.11. Kansalais-paneelin 5. työpaja: Yhteenveto ja suositukset 23.11. Kansalaispaneelin suositusten julkistustilaisuus ja media-tilaisuus
					Tammi-helmikuu 2024 Kokeilun arviointi ja päätökset jatkosta – mitä kokeilusta otetaan käyttöön jatkossa? Maaliskuu 2024 Kansalaispaneelin arviointitapaaminen

Pieksämäen kansalaispaneelin suositukset

**Kansalaispaneeli antoi yhteensä
20 budjettisuositusta ja lisäksi
5 suositusta strategianäkökulman
vahvistamiseksi talousarviotyössä.**

**Viisi ensimmäistä
budjettisuositusta nostettiin
paneelin kärkisuosituksiksi.**

**Keskusteluissa korostui, miten paljon
hyviä asioita Pieksämäellä jo on ja
miten niitä voidaan tehdä näkyviksi.
Panelistit korostivat sujuvan ja
turvallisen arjen vahvistamista, mikä
näkyi myös Pieksämäen visiossa.**

PIEKSÄMÄEN KANSALAISPANEELIN BUDJETTISUOSITUKSET

1

Yritysmyönteinen Pieksämäki vetää puoleensa ja luo työpaikkoja

Pieksämäki voisi profiloitua yritysmyönteiseksi kaupungiksi esimerkiksi kehittämällä neuvonta- ja tukipalveluja, luomalla matalan kynnyksen yrittäjyyden kokeiluympäristöjä, viestimällä aktiivisesti sekä investoimalla toimitiloihin.

Pieksämäellä kannattaisi investoida esimerkiksi moduuleista koostuvan, helposti muunneltavan ja siirrettävän tuotantohallin rakentamiseen.

Hallin rakentamiskustannukset olisivat n. 1500-2000 €/m² (ensimmäinen moduuli vähintään n. 100/150 m² (yht. 150 -300 t €). Investointi maksaa itsensä takaisin vuokrien kautta, ja tuottaa myös välillisiä myönteisiä vaikutuksia muun muassa työllisyyden ja verotulojen kasvuna.

Hankintoja tehostamalla kustannussäästöjä

Käydään kaupungin hankinnat kokonaisvaltaisesti läpi, vahvistetaan hankintaosaamista kouluttamalla henkilöstöä ja lisätään hankintojen kustannustehokkuutta. Tiivistetään alueellista yhteistyötä ja hyödynnetään tarjolla oleva asiantuntija-apua.

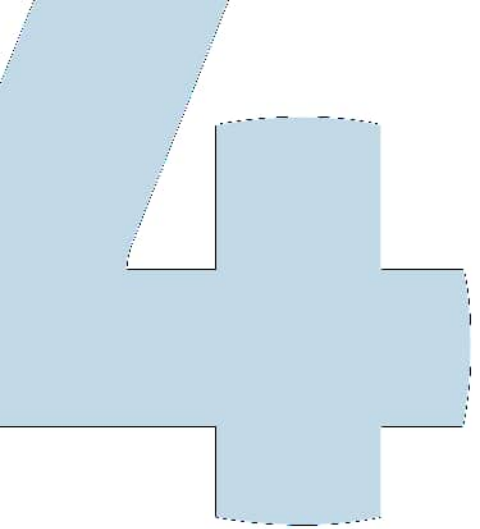

Markkinointi- satsaukset tuovat euroja takaisin

Tarkastellaan markkinointiin eri toimialoilla käytettyjä omia ja ostopalveluresursseja yhtenä kokonaisuutena. Arvioidaan kriittisesti, miten niistä saadaan suurin hyöty irti. Palkataan markkinoinnin asiantuntija kaupungin viestintäkoordinaattorin työpariksi.

Markkinoinnin asiantuntijan työpanos on n. 50 000 €/v. Toiminnan kehittämistä ja toimintatapojen tarkastelua voidaan tehdä myös kustannusneutraalisti.

Ennalta- ehkäisevät hyvinvointi- palvelut säästävät miljoonia

Panostetaan varhaiseen tukeen ja ennaltaehkäiseviin palveluihin palkkaamalla kaksi kiertävää kasvatusohjaajaa varhaiskasvatukseen.

**Kun ongelmiin puututaan hyvissä ajoin, ne on helpompaa ja kustannus-
tehokkaampaa ratkaista kuin esimerkiksi
yläkouluiässä toteutut korjaavat
toimenpiteet.**

**Yhden kasvatusohjaajan työpanos on
n. 50 000 €/v. Toisaalta hyvin hoidetut
hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen
palvelut lisäävät Pieksämäen kaupungin
erityisvaltionosuuksia (hyte-kerroin).**

Suunnitellaan yhdessä viihtyisiä asuinympäristöjä

Otetaan kuntalaiset, yritykset ja yhdistykset mukaan yhteisten ympäristöjen suunnitteluun (esim. kaavoitus) kokeilemalla uudenlaisia osallistumisen tapoja, jolloin hankkeet etenevät todennäköisemmin suunnittelussa aikataulussa, valituksia ei tehdä niin paljon ja syntyy säästöjä.

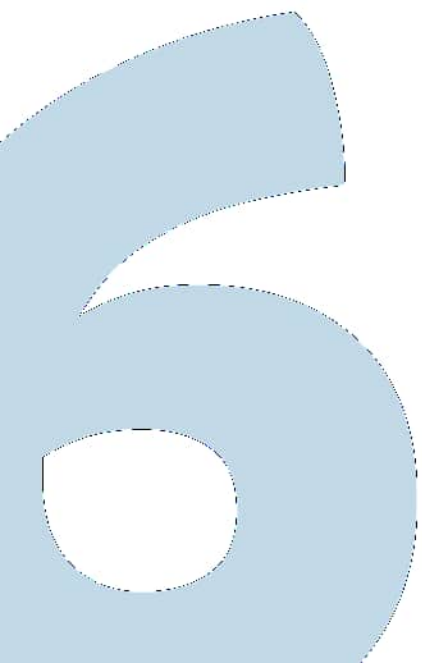
Hankkeista vipuvoimaa kehittämistyöhön

Strateginen kehittämistyö vaatii panostuksia. Kun resurssit ovat niukat, ne kannattaa hyödyntää mahdollisimman tehokkaasti. Satsaamalla noin 200 000 euroa omarahoitukseen, kaupunki voi kotiuttaa yli 1 miljoonan euron ulkopuolisen kehittämisrahoituksen.

Jos nykyisillä resursseilla ei ehditä tai osata hakea strategisia kehittämishankkeita, kannattaa harkita hankeasiantuntijan palkkaamista. Tästä syntyy palkkakuluja noin 60 000 euroa vuodessa.

Hankeasiantuntija koordinoi koko kaupungin kehittämistoimintaa, kirjoittaa hankehakemuksia eri toimialoille ja pitää huolta, että haetut hankkeet edistävät kaupungin strategiaa kehittämisohjelmien mukaisesti.

Pidetään huolta olemassa olevista yrityksistä

Olemassa olevien yritysten toiminnan tukeminen on tärkeää, jotta ne voivat kasvaa, kehittyä ja luoda ympärilleen alihankkijaverkostoja. Olemassa olevien yritysten kanssa on tärkeää käydä säännöllisiä kehityskeskusteluja ja auttaa heitä tarvittaessa kehittämisrahoituksen hakemisessa.

Pieksämäen kärkiyritysten ympärille kehittyvien yrittäjyysekosysteemien tukeminen houkuttelee parhaimmillaan myös uusia yrityksiä.

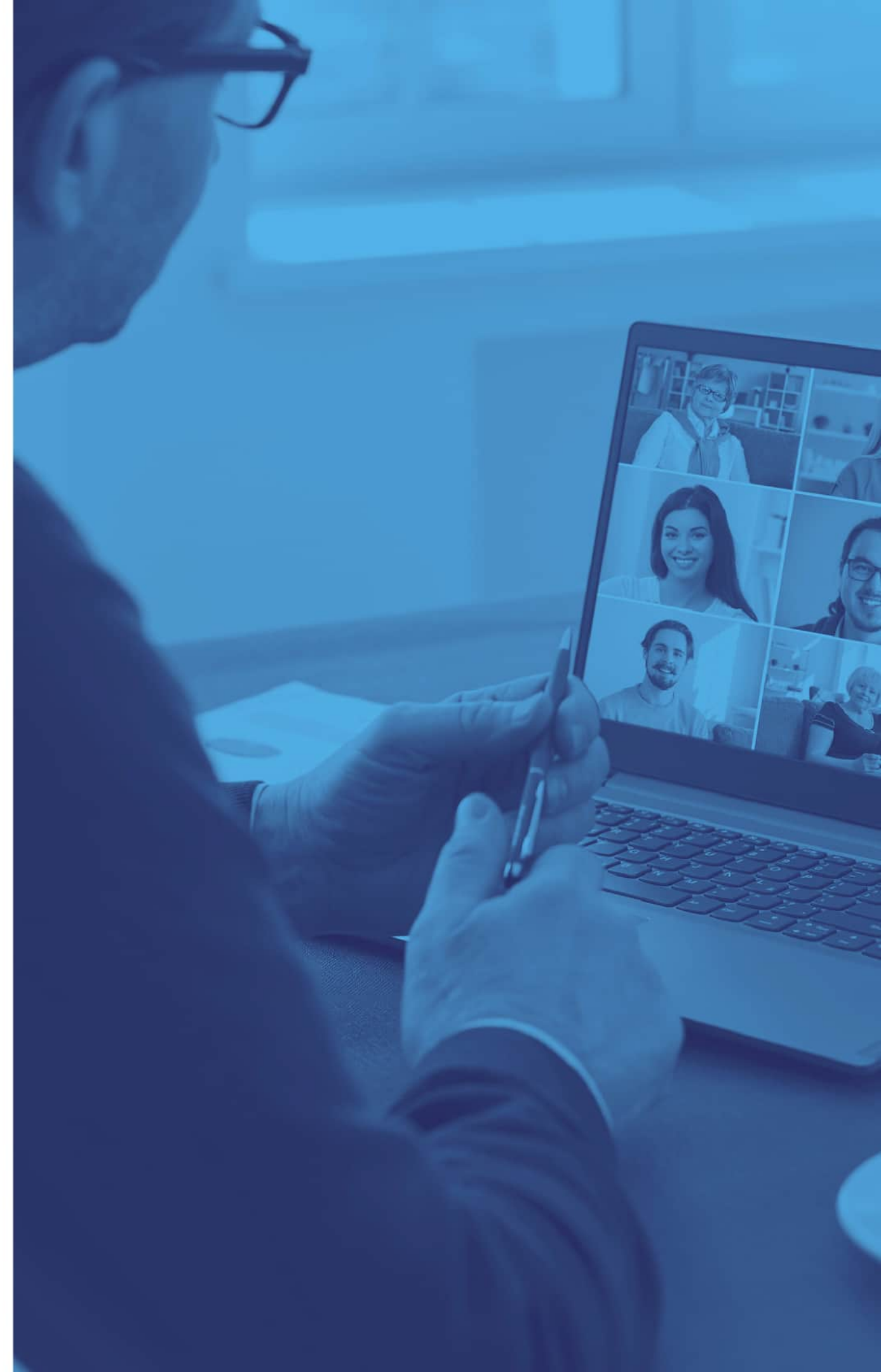
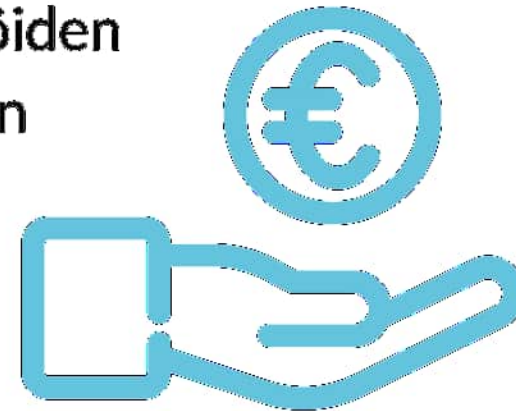
Yrittäjien kuulumisia on tärkeää seurata yhtenä elinkeinotoimen strategisena mittarina. Yrityspalvelujen henkilöstön toimenkuvia voi tarvittaessa muuttaa tämän toiminnan mahdollistavaksi, jolloin suosituksesta ei koidu lisää suoria taloudellisia kuluja.

8

Luodaan lisää mahdollisuuksia etätööhön

Etätöön yleistymisen tarkoittaa, että työtä voi yhä useammin tehdä mistä päin Suomea tahansa. Toimivat, viihtyisät ja sopivasti yhteisölliset etätötilat eri puolilla laajaa Pieksämäkeä voivat houkutella mökkiläisiä viipymään Pieksämäellä pidempään tai matkailijoita yhdistämään loma-aajan ja työn.

Etätöitä voisi edistää esimerkiksi kehittämishankkeella, jonka kulut sisältyvät kohdassa 6 kuvattuun hankesalkkuun. Etätötilojen kunnostuksen lisäksi kannattaa laittaa kuntoon myös olemassa olevien etätötilojen markkinointi ja samalla miettiä, miten etätöntekijöiden yhteisöllisyyttä ja sen myötä paikkakunnalle sitoutumista voidaan vahvistaa.

Kunnossapidon suunnitelmallisuus säästää ja kevyen liikenteen väyliin satsaaminen kannustaa liikkumaan

Arkiliikunta pitää kuntalaiset kunnossa ja mahdollistaa toisten ihmisten kohtaamisen kaduilla. Kevyen liikenteen väyliin satsamisella on iso merkitys sille, miten houkuttelevana kuntalaiset kokevat liikkumisen jalkaisin ja pyörällä.

Talvella kevyenliikenteen väylien auras kannattaa priorisoida. Väylästä puolet voitaisiin hiekottaa ja jättää toinen puoli potkukelkkoja, pulkkia ja hiihtäjiä varten hiekoittamatta. Tämä edellyttää uusien, kapeampien hiekkasirottimien hankkimista. (Kuluja syntyy noin 10 000 - 15 000 € /sirotin.) Vastuukysymyksiin liittyvissä huolissa on mahdollista konsultoida niitä kuntia, jotka jo tekevät näin.

Pyöräilyverkostoa kannattaa kehittää suunnitelmallisesti osa kerrallaan pidemmällä aikavälillä. On tärkeää muistaa viestiä kokonaiskuvasta, mitä ollaan jo tekemässä. Säästöjä on mahdollista löytää tekemällä asioita arkijärkisesti - esimerkiksi hyödynnetään sadesäätä katujen pesemiseen ja suunnitellaan auras niin, ettei se osu pahimpaan ruuhka-aikaan.

Kiinteistöjen ylläpito vähentää korjaus- ja purkamis- kustannuksia

Pieksämäellä on paljon kaupungin omistuksessa olevia kiinteistöjä, joista moni on rakennusteknisen elinkaarensa päässä. Kaupunki on kartoittanut kiinteistöjä ja niiden kunnossapitotarpeita kiinteistöohjelmassa ja tätä suunnitelmallisuutta olisi hyvä kehittää entisestään.

Ennakoivaan kiinteistöjen kunnossapitoon kannattaa satsata. Jatkuva kiinteistöistä huolehtiminen on halvempaa kuin massiiviset, yhdellä kerralla teetetyt korjaukset. Jos rakennuksella ei ole käyttöä ja arvoa, puretaan se pois. Olisi hyvä myös selvittää, voisiko oppilaitos- ja yhdistysyhteistyötä hyödyntää entistä tavoitteellisemmin kiinteistöasioissa.

Suunnitelmallisuuden lisääminen on kustannusneutraali toimenpide. Kiinteistöjen huolto ja ylläpito vaativat toimintakustannuksia. Ennakoivat huoltotoimet voivat tuoda kuitenkin merkittäviä säästöjä.

11

Energian säästöön satsaaminen kannattaa

Pieksämäki kuuluu HINKU-kuntien verkostoon, jonka tavoitteena on hillitä ilmastonmuutosta kunnianhimoisin energiansäästötavoittein. Jatketaan hyvin alkanutta työtä lisätä energian säästöä ja vähentää päästöjä verkoston kriteerien mukaisesti. Älykkäät valot, lämpötilaratkaisut ja uusiutuvan energian käyttö vaativat alkuun satsauksia, mutta tuovat säästöjä.

Ilmastoystävällisten ratkaisujen tekemisestä voitaisiin tehdä hauskaa ja vetovoimaista esimerkiksi perustamalla innovaatiokilpailu yrityksille tai opiskelijoille. Innovaatiokilpailu voitaisiin toteuttaa nykyisten toimintakulujen puitteissa.

Lukion vetovoimaa lisätään erikoistumalla

Pieksämäen kaltaiseen hoivakaupunkiin sopisi mainiosti hoivaan ja ihmisten hyvinvointiin erikoistunut lukio. Paikkakunnalla toimii useita toisen asteen koulutusta tarjoavia oppilaitoksia sekä sosiaali- ja terveysalaan erikoistunut ammattikorkeakoulu. Lisäksi Itä-Suomen yliopistossa on vahva hoito- ja lääketieteen osaaminen.

Erikoistumalla voidaan ennakoivasti vahvistaa Pieksämäen kiinnostavuutta koulutuspaikkakuntana. Toimivat mallit oppilaitosten verkostoyhteistyön vahvistamiseen on mahdollista toteuttaa osana omaa työtä, jolloin uudistuksen voi toteuttaa kustannusneutraalisti. Tarvittaessa väliaikaista lisäresurssia kehittämistyöhön voisi hakea esimerkiksi jonkun kumppanioppilaitoksen vetämästä kehittämishankkeesta.

Kotien ja koulujen yhteistyöstä lisää arjen turvaa

Kodin ja koulun yhteistyön vahvistaminen rauhoittaisi parhaimmillaan koulun arkea, tukisi vanhempia kasvatustehtävässä, helpottaisi opettajien työtä sekä vahvistaisi lasten ja nuorten oppimista. Kaksivuotisen pilottikokeilun kautta olisi mahdollista selvittää, millaiset yhteistyömuodot ja toimintatavat tukisivat parhaiten kotien ja koulujen välistä yhteistyötä.

Kokeilu voisi sisältää alkukartoituksen opettajille ja vanhemmille, kotien ja koulujen välisiä uudenlaisia tapaamisia ja keskinäisen viestinnän kehittämistä alkukartoituksen pohjalta, mahdollisia vanhemmuutta tukevia tapahtumia tai koulutuksia yhteistyökumppaneiden kanssa sekä loppukartoituksen. Kokeilun voisi toteuttaa esimerkiksi kehittämishankkeella, jonka kulut sisältyvät kohdassa 6 kuvattuun hankesalkkuun.

Liikuntatilojen käytön optimointi ja kylien liikuntaharrastukset kuntoon

Pieksämäellä kannattaisi kartoittaa liikuntatilojen käyttöasteet ja pohtia, miten lasten ja nuorten vuorojen aikoja saadaan inhimillisemmiksi. Lisäksi kannattaisi pohtia yhdessä seurojen kanssa, mikä mahdollistaa heidän aktiivista liikuntatarjontaansa ja tarvittaessa tarkistaa liikuntatilojen hinnoittelua.

Selvitystyö ja tilojen käytön optimointi on mahdollista tehdä osana perustyötä vuonna 2024 eli se ei vaadi lisäresursseja. Mahdollinen selvitysten pohjalta tehtävä liikuntatilojen hinnoittelun alentaminen vaatii taloudellista satsausta myöhemmille suunnitelmavuosille.

On tärkeää, että liikunnan harrastusmahdollisuuksia on eri puolilla kaupunkia eli myös Jäppilässä, Virtasalmella ja kylillä. Ryhmän ohjaajan palkkaamisesta tai ostopalveluhankinnasta syntyy jonkin verran kuluja, joihin toisaalta on mahdollista saada valtionosuuksia.

Kylien harrastusmahdollisuuksia on myös mahdollista tukea muovaamalla yhdistysten avustusperiaatteita siten, että niissä tunnistetaan harvempaan asuttujen seutujen haasteet ja luodaan kannustimia erityisesti kyläliikunnan edistämiseen.

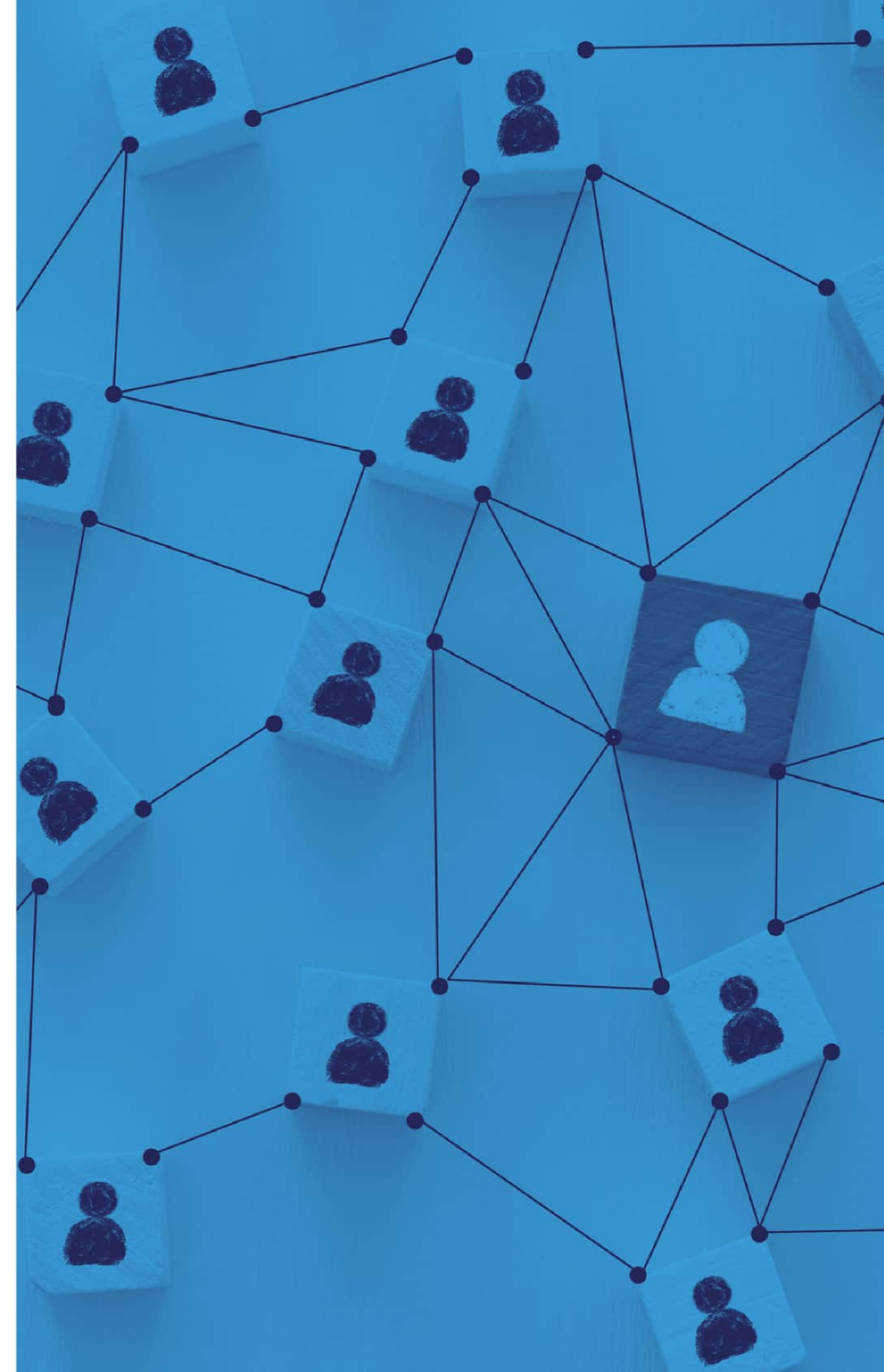
Ratkaisuja henkilöstöpulaan työnkuvia kehittämällä ja rekrytointia tehostamalla

Luodaan houkuttelevia työnkuvia ja räätälöidään niitä mahdollisuuksien rajoissa. Markkinoidaan osa-aikaisen työn mahdollisuutta tai mahdollisuutta yhdistää erilaisia tehtäviä ja vastuita samaan työnkuvaan. Lisätään tarvittaessa yhteistyötä naapurikuntien kanssa siten, että erityisalojen yksittäiset työntekijät eivät jää yksin.

Mahdollistetaan työntekijöiden osaamisen kehittäminen ja satsataan sellaisiin työolosuhteisiin, joita työntekijät arvostavat. Satsataan laajasti oppilaitosyhteistyöhön ja tarjotaan opinnäytetyöaiheita. Nähdään opinnäytetyöntekijät ja muut opiskelijat potentiaalisina tulevaisuuden työntekijöinä ja sitoutetaan heitä jo ennakkoon Pieksämäelle.

Tämä on mahdollista tehdä pitkälle kustannusneutraalisti olemassa olevien resurssien sisällä. Työolosuhteisiin satsaaminen voi vaatia lisäresursseja. Mahdollisesti rekrytoinnin kehittämisessä voi hyödyntää rekrytointikonsultin tukea, josta syntyy kuluja yksittäisten konsulttipäivien verran.

15

Koko kylä kasvattajiksi

Sujuvaa ja turvallista arkea voidaan tukea vahvistamalla Koko kylä kasvattaa -periaatetta. Toteutetaan Koko kylä kasvattaa -kampanja, jossa rohkaistaan kaikkia toimijoita ja kuntalaisia puuttumaan kiusaamiseen, yhteisen ympäristön sotkemiseen ja muuhun ikävään käytökseen.

Kampanjan voisi toteuttaa esimerkiksi opetus- ja nuorisotoimen yhteistyöllä tai osana kohdassa 13 kaavailtua pilottikokeilua.

16

Poleenista vahvemmin kuntalaisten yhteinen olohuone

Kulttuurikeskus Poleenissa jo tehtyä hyvää kehitystyötä kuntalaisten yhteiseksi olohuoneeksi kannattaa edelleen jatkaa.

Kuntalaisten yhteisessä olohuoneessa voisi olla mm. matalan kynnyksen askartelutoimintaa, digimahdollisuuksia hyödyntävää käsityönopetusta ja hyvinvointituokioita. Tilaan voisi organisoida myös kierrätyspisteen askartelutarvikkeille. Toimintaa voisi järjestää yhteistyössä yhdistysten, yritysten ja muiden yhteistyökumppaneiden kanssa.

Matalan kynnyksen yhteisöllistä toimintaa voisi laajentaa mahdollisesti osana omaa toimintaa suhteellisen kustannusneutraalisti, jos esimerkiksi jotain kirjaston toimenkuvista voitaisiin osittain muuttaa yhteisöllistä toimintaa ja yhteistyöverkostoja koordinoivaan suuntaan.

Tarvittaessa lisäresursseja voi hakea myös kehittämishankkeesta, jonka kulut sisältyvät kohdassa 6 kuvattuun hankesalkkuun.

18

Porkkanoita ja kannustimia talkootyön hyödyntämiseen

Monet asukkaille tärkeät palvelut pyörivät vapaaehtoisten talkoolaisten voimin. Talkootyöhön voisi luoda jonkinlaisen kannustinjärjestelmän erityisesti niiden palvelujen osalta, jotka on tunnistettu kaupungin omaa tarjontaa tärkeällä tavalla täydentäviksi.

Myös olemassa olevia toimintatapoja voisi kehittää yhdistysten varainhankintaa tukevaksi. Esimerkiksi Poleenissa narikkamaksu voisi olla valmiina lipun hinnassa, jolloin kaikki saisivat tuoda takin narikkaan ilman käteisen rahan kanssa säätämistä ja yhdistyksille maksettaisiin narikan hoitamisesta suoraan tilille yhdellä tilisiirrolla.

Kannustimiin tarvitaan pieni taloudellinen lisäpanostus, ja ne voivat olla myös esim. uimahallin vapaalippuja, josta ei koitu välttämättä lisäkustannuksia tai tulon menetystä.

Järjestötyön koordinointi lisää aktiivisuutta ja elinvoimaa

Kolmannen sektorin järjestöt ja neljännen sektorin järjestäytymätön kansalaistoiminta ovat parhaimmillaan merkittäviä voimavaroja kaupungin ja kaupunkistrategian toteuttamisen näkökulmasta. Vapaaehtoiset tuottavat jo nyt merkittävän määrän palveluja esimerkiksi kulttuuri- ja vapaa-aikapalveluiden puolella.

Kannattaisi harkita järjestö- ja kumppanuuskoordinaattorin rekrytoimista (palkkakulut noin 50 000 €/vuosi). Tämä voitaisiin myös toteuttaa lähivuosina esimerkiksi tekemällä toimenkuvamuutoksia siinä vaiheessa, kun kaupungin henkilöstöä eläköityy.

Maahanmuuttajien kotouttaminen

Järjestö- ja kumppanuuskoordinaattorin (ks. kohta 19) työpanosta voitaisiin hyödyntää myös maahanmuuttajien kotoutumisen tukemisessa. Kotoutumistyössä olisi tärkeää kannustaa yhdistyksiä (mm. urheiluseurat) laajemmin mukaan yhteiseen kotoutumistyöhön.

Muita ideoita ovat esimerkiksi ystäväperhetoiminnan vahvistaminen, lisää matalan kynnyksen yhteisöllisiä kokoontumisia kaikille kaupunkilaisille ja kummiluokkatoimintaa.

Toimintansa aloittavalla uudella työllisyysalueella olisi tärkeää miettiä, miten maahanmuuttajien työllistymisen tukeen ja työllisyyden koordinointiin satsataan luomalla uusi toimenkuva tai muotoilemalla aiempien toimenkuvia vuoden 2025 budjetin valmistelussa.

20

PIEKSÄMÄEN KANSALAISPANEELIN STRATEGIATYÖSKENTELY

Tuloskorttien arviointityö

Kansalaispaneeli tutustui työpajoissa eri hallintokuntien tuloskortteihin, jotka tiivistävät budjettiesityksen ja seuraavalle vuodelle asetetut tavoitteet.

Tuloskortteja analysoitiin erityisesti niiden selkeyden ja ymmärrettävyyden sekä kaupungin strategiaan tavoitteisiin kiinnittymisen näkökulmasta.

Vaikka strategiset päämäärät näkyvät mainintoina kaikissa tuloskorteissa, kansalaispaneeli tunnisti myös kehittämisen mahdollisuuksia.

Kansalaispaneelin antamat suositukset kannustavat kehittämään toimintaa, tekevät kehittymisen näkyväksi ja mahdollistavat strategista kehittämistyötä.

Havaintoja tulokorteista ja strategisista mittareista

Kaupungin strategiset päämäärät ovat niin yleiset, että mille tahansa kehittämis ehdotukselle löytyy yhteys niihin.

Olisi hyvä, että tulokorteissa näkyisi strategisten mittareiden kohdalla edellisen vuoden toteuma. Lisäksi arvio seuraavien vuosien tavoitteesta auttaisi myös arvioimaan kehityksen suuntaa.

Suoritemäärien korrelaatio talouteen ja strategiaan ei ole tulokorteissa selkeä. Jos näistä nimetyistä mittareista saadaan tavoitellut tulokset, toteutuvatko silloin kaupungin strategian tavoitteet?

Asiakaspalaute puuttuu lähes kokonaan mittareista. Eikö tämä ole se tärkein eli mitä mieltä kuntalaiset ja yrittäjät ovat palveluista?

Havaintoja tulokorteista ja strategisista mittareista

Monet mittarit kuvaavat tavallista toimintaa, eikä kehittymistä ja eteenpäin menemistä. Esimerkiksi käytyjen kehityskeskustelujen määrä on toimintaa kuvaava mittari, ei strateginen mittari.

Mittarit ovat lähes poikkeuksetta määrällisiä ja melko suppeita. Voisiko edes osan niistä muuttaa laadullisiksi? Esimerkiksi arviointi- tai tarkastuskierrosten lukumäärän sijaan voitaisiin seurata jotain niiden kautta esiin tulevaa laadullista mittaria.

Tuntuu erikoiselta, että yhtenä strategisena mittarina on se, että noudatamme lakia.

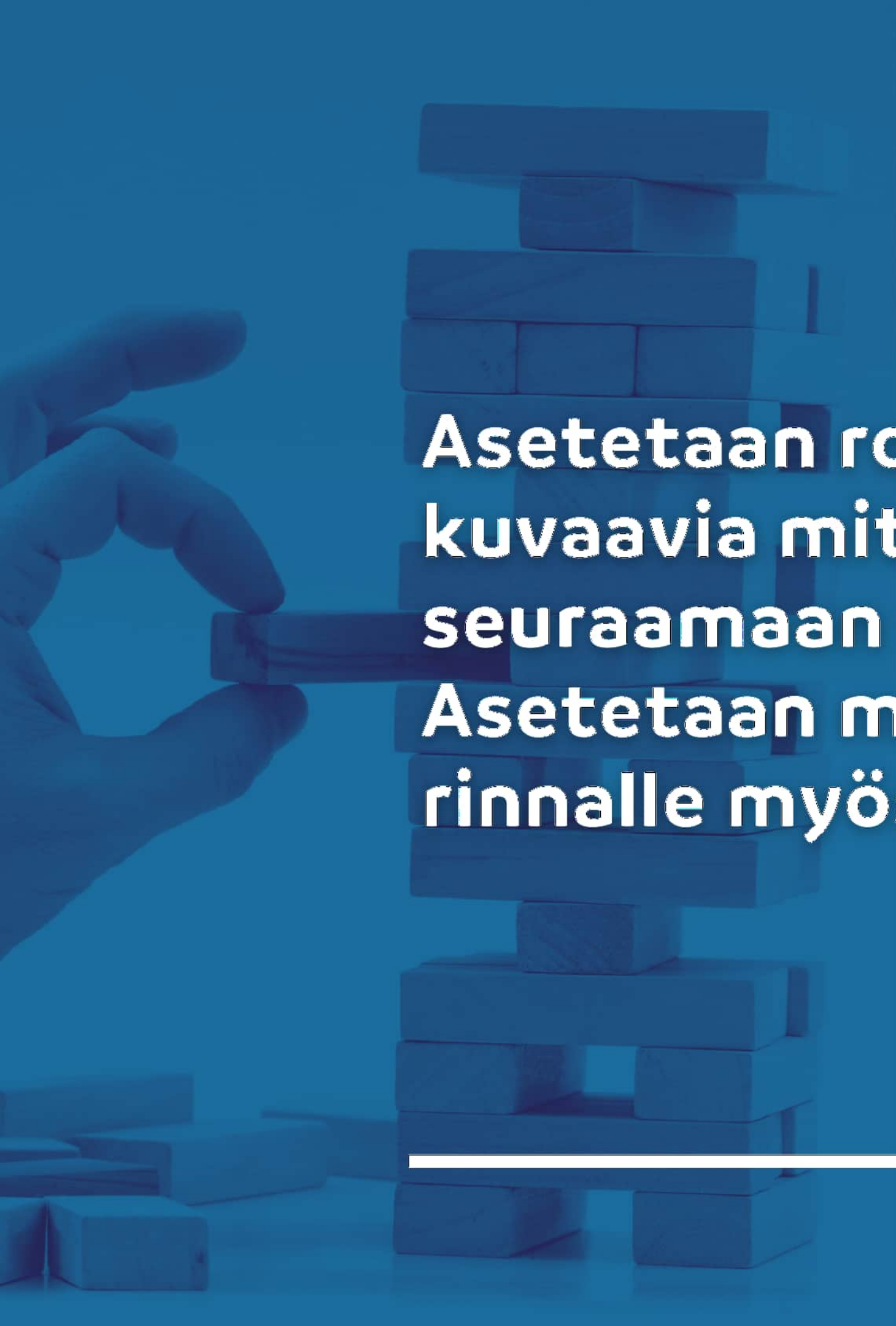
Tulokortteja ja mittareita on valtavan paljon. Tarvittaisiinko toimialakohtaisten korttien rinnalle jokin yleinen, yhteen vetävä tulokortti, jossa näkyisivät kaupunkitason strategiset mittarit eli miten kaupunki kehittyy kokonaisuutena?

PIEKSÄMÄEN KANSALAISPANEELIN STRATEGIASUOSITUKSET

Järjestetään budjetin valmistelijoille yhteinen koulutus strategisista mittareista ja niiden asettamisesta suhteessa kaupungin strategiaan.

Laaditaan selkeät ohjeet, miten strategiset tavoitteet huomioidaan käytännössä talousarvion valmistelussa.

A hand is shown placing a wooden block on top of a Jenga tower. The tower is made of many wooden blocks stacked in a traditional Jenga pattern. The background is a solid blue color.

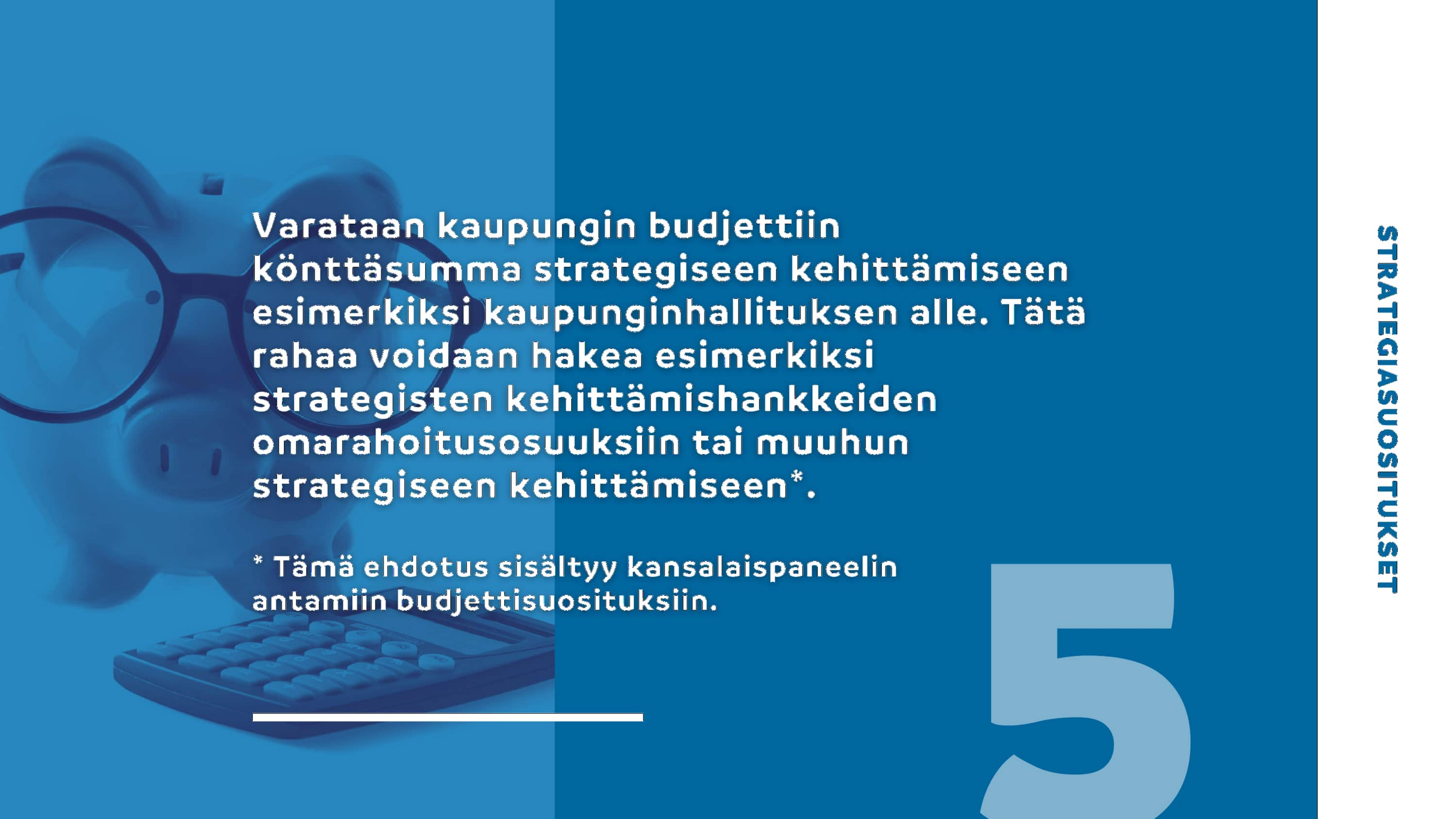
**Asetetaan rohkeammin muutosta
kuvaavia mittareita, joita pystytään
seuraamaan reaaliaikaisesti.
Asetetaan määrällisten tavoitteiden
rinnalle myös laadullisia mittareita.**

Julkaistaan koko kaupungin strategista kehitystä kuvaavat mittarit kaupungin verkkosivuilla. Seurataan niiden toteutumista aktiivisesti ja käydään avointa julkista keskustelua strategiatyön etenemisestä.

Yhdenmukaistetaan eri hallintokuntien tuloskortit, jolloin niitä on helpompaa lukea.

Huomioidaan tuloskorteissa mittareiden mahdollinen yhteys useampaan strategiseen tavoitteeseen samanaikaisesti esimerkiksi tasapainotetulla mittaristolla (BSC).

Pidetään huolta, että kehittämistavoitteet ja kehittämistyön erilaiset vaikutukset eivät ole ristiriidassa keskenään.

Varataan kaupungin budjettiin
könttäsomma strategiseen kehittämiseen
esimerkiksi kaupunginhallituksen alle. Tätä
rahaa voidaan hakea esimerkiksi
strategisten kehittämishankkeiden
omarahoitusosuuksiin tai muuhun
strategiseen kehittämiseen*.

* Tämä ehdotus sisältyy kansalaispaneelin
antamiin budjettisuositukseen.

HAVAINTOJA KANSALAISPANEELIN TYÖSKENTELYSTÄ – NOSTOJA PALAUTEKYSELYSTÄ

Opitko uutta talousarviotyöstä kansalaispaneelin kokoontumisissa?

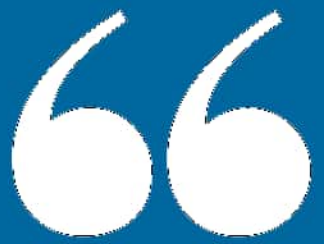
66,7 % Opin paljon uutta
33,3 % Opin jonkin verran uutta
En oppinut uutta
En osaa sanoa

Muuttiko kansalaispaneeliin osallistuminen mielikuvaasi Pieksämäen kaupunkiorganisaatiosta?

16,7 % Muutti huomattavasti parempaan suuntaan
83,3 % Muutti jonkin verran parempaan suuntaan
Ei muuttanut lainkaan
Muutti jonkin verran huonompaan suuntaan
Muutti huomattavasti huonompaan suuntaan

Kannattaisiko mielestäsi jatkossakin hyödyntää kansalaispaneelia talousarviotyössä?

100 % Kyllä
Ei
En osaa sano

**POIMINTOJA
KANSALAISPANELISTIEN
ANTAMASTA PALAUTTEESTA**

**Tämä paneeli on ollut kuin Vain Elämää -ohjelma.
Oikein harmittaa, että emme enää tapaa toisiamme.**

**Avoin ja ratkaisuhakuinen ilmapiiri.
Oikeasti tuli olo, että kuunnellaan.**

**Erityistä kiitosta siitä, että lautakuntien jäsenet olivat mukana
työpajoissa. Sitä kautta myös menee tietoa suoraan päättäjille
yhteenvetoraportin lisäksi.**

**Kansalaispaneeli tulisi olla jokaisessa kunnassa, jotta asukkaat saisivat tuoda esille
heitä askarruttavia asioita. Lisäksi paneelissa syntyy hyviä ideoita kaupungin
kehittämiseen ja päätöksentekoon.**